

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10Tos/3/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8421010210
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Monok
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8421010210.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Monoka a sudcov Mgr. Iva Maruščáka a JUDr. Mariána Sninského na neverejnom zasadnutí konanom dňa 16.02.2022, v trestnej veci odsúdeného K. I. pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zákona a iné, v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 9Nt/5/2021 zo dňa 23.09.2021 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. poriadku z a m i e t a sťažnosť odsúdeného K. I..

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd podľa § 399 ods. 2 Tr. poriadku zamietol návrh odsúdeného K. I. na povolenie obnovy konania v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Kežmarok sp. zn. 1T/152/2011 pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zákona.

Proti tomuto uzneseniu podal ihneď po jeho vyhlásení a po poučení o opravnom prostriedku odsúdený sťažnosť, ktorú následne prostredníctvom svojho obhajcu aj písomne odôvodnil. Poukázal na to, že prvostupňový súd sa vo svojom rozhodnutí nevysporiadal v plnom rozsahu so všetkými skutočnosťami nevyhnutnými pre náležité rozhodnutie, nakoľko nezistil náležité skutkový stav, ktorý odsúdený uvádzal vo svojom návrhu zo dňa 26.05.2021 a to vo vzťahu k porušeniu práva na spravodlivý proces v prípravnom konaní. Na základe ním uvedených skutočností a vypočítania pred samotným prvostupňovým súdom bolo pre náležité rozhodnutie súdu podľa neho potrebné zabezpečiť zo strany súdu vyjadrenie vyšetrovateľa, prípadne tohto nechať predvolať a klásť mu k uvedeným skutočnostiam v návrhu relevantné otázky. Pokiaľ prvostupňový súd vo vzťahu k tejto skutočnosti len stroho konštatuje, že to nie je nová skutočnosť a preto sa tým nezaoberá v predmetnom konaní, považuje to za nedostačujúce, spôsobujúce nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Ďalej uviedol, že všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že práve tieto súdy majú poskytovať v súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov. Pokiaľ orgán verejnej moci, teda i súd, nedá žiadnu odpoveď na viacero podstatných námietok trestne stíhanej osoby a jeho rozhodnutie neobsahuje preskúmateľné dôvody, na ktorých je založené, potom je potrebné toto arbitrárne rozhodnutie považovať nielen za nezlučiteľné so základnými zásadami vzťahu medzi orgánom verejnej moci a občanom vyplývajúcim z druhej vety ustanovenia § 1 ods. 1 Trestného poriadku a z čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ale i za rozporné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (III. ÚS 2/2009). Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí ústavného súdu vyplýva, že ako základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, tak i právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru v sebe okrem iných práv a záruk zahŕňajú aj právo na odôvodnenie rozhodnutia. Na základe uvedeného navrhol, aby Krajský súd v Prešove zrušil napadnuté uznesenie prvostupňového súdu a rozhodol tak, že

vyhovie jeho návrhu na povolenie obnovy konania v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Kežmarok sp. zn. 1T/152/2011.

Na základe podanej sťažnosti preskúmal krajský súd v zmysle ustanovenia § 192 ods. 1 Tr. poriadku správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie tomuto výroku napadnutého uznesenia predchádzajúce, a dospel k záveru, že sťažnosť nie je dôvodná.

Na rozdiel od námietok uvádzaných v sťažnosti je podľa názoru krajského súdu rozhodnutie súdu prvého stupňa správne.

Okresný súd v dôvodoch svojho rozhodnutia náležitým spôsobom odôvodnil výrok, ku ktorému dospel a krajský súd v podrobnostiach pre správnosť dôvodov na tieto aj poukazuje.

Prvostupňový súd správne zistil, že rozsudkom Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 1T/152/2011 zo dňa 08.12.2016 bol obžalovaný K. I. uznaný za vinného v bode 1/ zo zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zákona, v bode 2/ z prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Tr. zákona a v bode 3/ rozsudku z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. d), písm. f), ods. 3 písm. b) Tr. zákona formou spolupáchatelstva podľa § 20 Tr. zákona. Za to mu bol podľa § 199 ods. 2 Tr. zákona, § 36 písm. l), § 37 písm. h) Tr. zákona, § 41 ods. 2 Tr. zákona, § 42 ods. 1 Tr. zákona uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zákona zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zákona mu bol uložený aj trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel na dobu 7 rokov. Súčasne podľa § 42 ods. 2 Tr. zákona bol zrušený výrok o treste z rozsudku Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 7T/10/2014 zo dňa 18.03.2014, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Uložené bolo obžalovanému podľa § 73 ods. 2 písm. b), § 74 ods. 1 Tr. zákona, aj ochranné sexuologické liečenie ambulantnou formou.

V prvom rade je potrebné uviesť, že predmetom tohto konania je už v poradí štvrtý návrh odsúdeného K. I. na povolenie obnovy konania, pričom v jednom prípade vzal návrh späť a v dvoch prípadoch bol pre nezistenie podmienok obnovy konania návrh odsúdeného zamietnutý, a to uznesením Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 7Nt/5/2018 zo dňa 29.10.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Tos/5/2019 z 12.02.2019 a uznesením Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 7Nt/5/2019 z 09.03.2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Tos/16/2020 z 23.09.2020. Dôvodom uvedených návrhov na povolenie obnovy konania bola zmena svedeckých výpovedí F. I., I. I. a poškodenej I. R. (rod. I.) v pôvodnom konaní a čestné prehlásenia o zmene výpovedí, ďalej priznanie sa odsúdeného na polícii pod nátlakom a jeho vyhlásenie o vine na hlavnom pojednávaní pod nátlakom obhajcu, nevlastnenie vozidla popísaného v skutkovej vete výroku o vine, ale aj zmena jeho vlastnej výpovede a nesprávnosť postupu pri vykonávaní dôkazov a pri ich hodnotení. Všetky tieto dôkazy a skutočnosti už teda boli predmetom konania o povolenie obnovy konania a konajúce súdy sa s nimi aj náležite vysporiadali s takým výsledkom, že doterajšie návrhy odsúdeného na povolenie obnovy konania ako nedôvodné zamietli.

V návrhu na povolenie obnovy konania, ktorý je predmetom tohto konania, odsúdený K. I. ako nové skutočnosti a nové dôkazy označil najmä ním tvrdené vyhrážanie sa vyšetrovateľa pri jeho výsluchu a spísanie zápisnice v rozpore s jeho výpoveďou, zmenu svedeckých výpovedí I. R. (rod. I.) a F. I., návrh na vykonanie konfrontácie s nimi, nesúhlas so závermi znaleckého posudku z odboru psychológia a návrh na vypracovanie nového znaleckého posudku a tiež výsluch svedkov J. I., D. I. a N. R., ktorí mu majú dosvedčiť, že bol v čase skutku doma.

Vzhľadom na uvedené návrhy a sťažnostné námietky sťažovateľa je potrebné zdôrazniť, že v konaní o obnove konania sa nepreskúmava zákonnosť a odôvodnenosť pôvodného rozhodnutia, ale posudzuje sa výlučne otázka, či nové skutočnosti alebo dôkazy skôr neznáme v spojení s dôkazmi už vykonanými môžu odôvodniť iné než pôvodné právoplatné rozhodnutie o vine a treste. Súd teda v konaní o povolení obnovy nemôže preskúmavať zákonnosť postupu v pôvodnom konaní v tom smere, či sa súd pri rozhodovaní vysporiadal so všetkými okolnosťami a obhajobou obvineného, alebo či rešpektoval zásadu bezprostrednosti a ústnosti pri dokazovaní a podobne. Inak by šlo o neprípustnú reparáciu pôvodného, už právoplatného rozhodnutia súdu.

Podľa § 394 ods. 1 Tr. poriadku sa obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom, povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by sami osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi mohli odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Z citovaného ustanovenia je zrejmé, že aby mohla byť povolená obnova konania musia byť splnené súčasne dve podmienky. Tou prvou je existencia nových dôkazov alebo skutočností súdu skôr neznámych, za ktoré možno považovať iba také, ktoré neboli súdu známe do rozhodnutia, ktorého sa návrh na obnovu týka. Za novú, skôr neznámu skutočnosť je pritom potrebné považovať takú, ktorá v pôvodnom konaní nebola dokazovaná alebo zisťovaná. Novým, skôr neznámym dôkazom je dôkaz, ktorý nebol v pôvodnom konaní vedený v spise, uplatnený niektorou z procesných strán alebo vykonaný. Ide predovšetkým o taký dôkaz, ktorý nebol v pôvodnom konaní vôbec známy, ale tiež môže ísť o dôkaz, ktorý bol síce v pôvodnom konaní vykonaný, avšak jeho obsah v konaní o obnove konania vypovedá o nových poznatkoch, ktoré majú rozhodný a iný význam pre posúdenie podstatných okolností. Novými skutočnosťami a dôkazmi nie sú však tie skutočnosti, ktoré už boli predmetom prieskumu predchádzajúcich konaní o návrhoch na povolenie obnovy konania.

Samotná skutočnosť, že odsúdený predloží v rámci konania na povolenie obnovy konania nové dôkazy, ktorých obsahom sú nové skutočnosti, ešte neznamená, že obnova konania sa povolí. Musí byť splnená i druhá podmienka a tou je, že nové skutočnosti alebo dôkazy sú spôsobilé buď sami osebe alebo v spojení so skutočnosťami alebo dôkazmi, ktoré boli predmetom zisťovania či dokazovania alebo ktoré mal súd k dispozícii v čase rozhodnutia, odôvodniť iné rozhodnutie, v danom prípade o vine.

Sťažovateľ však ani vo svojom aktuálnom návrhu na obnovu konania neuviedol žiadne takéto nové skutočnosti, ani súdu skôr neznáme dôkazy, ktorých existencia by mohla viesť k inému záveru pre rozhodnutie o vine. Namietal predovšetkým také skutočnosti a dôkazy, ktoré už boli predmetom pôvodného konania sp. zn. 1T/152/2011 a predchádzajúcich konaní o povolenie obnovy konania (zmeny vo svedeckých výpovediach I. R., F. I., I. I. a D. I.), namietal nedostatky procesného charakteru a spôsob hodnotenia dôkazov (znaleckých posudkov a výpovedí svedkov), ktoré nemôžu byť predmetom posudzovania v konaní o povolenie obnovy konania.

Vo vzťahu k návrhu na výsluch svedkov - I. R., F. I. a I. I. a na konfrontácie s nimi je možné len zopakovať, že k zmenám vo výpovediach týchto svedkov došlo ešte v pôvodnom konaní a súd sa s nimi v súhrne s ostatnými dôkazmi vysporiadal tak, že zmeneným výpovediam neuveril a odsúdeného uznal za vinného aj zo zločinu znásilnenia. To isté sa týka aj svedkyne D. I.. Keďže tieto svedkovia svoje výpovede zmenili v prospech odsúdeného, tak pre vykonanie konfrontácií s ním niet zákonného dôvodu. Navyiac, konfrontácie sú vlastne len výpoveďami súčasne dvoch osôb a uvedené osoby už v prospech odsúdeného vypovedali v pôvodnom konaní. Preto je nepochybné, že výpovede týchto svedkov novými dôkazmi nie sú a neplýnú z nich ani žiadne nové skutočnosti.

Novou skutočnosťou nie je ani odsúdeným tvrdený nátlak vyšetrovateľa na neho pri jeho prvom výsluchu. Už v konaní o povolenie obnovy konania vedenom pod sp. zn. 7Nt/5/2019 ako novú skutočnosť uvádzal, že prvýkrát vypovedal v strese a pod nátlakom. K aktuálnemu tvrdeniu, že vyšetrovateľ sa odsúdenému vyhrážal fyzickým odsúdením a zápisnicu spísal v rozpore s jeho výpoveďou, je možné ešte dodať, že pri výsluchu obvineného 03.08.2010, v ktorom sa k zločinu znásilnenia ods. K. I. priznal a v podrobnostiach vypovedal v zhode s poškodenou, bol prítomný aj jeho obhajca N. I. F. a pri prečítaní a podpise zápisnice aj I. Y. C.. Odsúdený ani jeho obhajca k postupu vyšetrovateľa a ani k obsahu zápisnice žiadnu námietku nemali a na znak súhlasu s jej obsahom ju vlastnoručne podpísali. Bezchybnosť postupu vyšetrovateľa PZ potvrdzuje aj výsledok šetrenia trestného oznámenia, ktoré na vyšetrovateľa podal odsúdený. Pri výsluchu na verejnom zasadnutí 23.09.2021 pred prvostupňovým súdom odsúdený uviedol, že jeho trestné oznámenie na vyšetrovateľa bolo zamietnuté. Napokon odsúdený na hlavnom pojednávaní dňa 08.12.2016 sa k spáchanému zločinu znásilnenia priznal aj pred súdom, keď vyhlásil, že je vinný a spáchanie tohto zločinu ľutuje. Z uvedeného je teda zjavné, že táto námietka odsúdeného nie je dôvodná.

Navrhovaný výsluch vyšetrovateľa a tvrdený nátlak z jeho strany zjavne nie sú dôkazom a skutočnosťou, ktoré by boli spôsobilé priniesť pre odsúdeného priaznivejšie rozhodnutie.

Odsúdený označil ako novú skutočnosť aj to, že do vyhlásenia o vine bol dotlačený svojím obhajcom s tým, že získa nižší trest, pričom mu nebola vysvetlená podstata tohto priznania. Ani táto odsúdeným tvrdená skutočnosť však nie je skutočnosťou predpokladanou v § 394 ods. 1 Tr. poriadku a nie je ani pravdivá. Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 08.12.2016 vyplýva, že obžalovaný sám požiadal súd, aby mohol urobiť vyhlásenie o vine k zločinu znásilnenia, pričom súd ho následne o postupe a následkoch vyhlásenia o vine podľa § 257 Tr. poriadku riadne poučil. Po porade so svojím obhajcom v súlade s § 257 Tr. poriadku odsúdený K. I. vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku, kladne odpovedal na položené otázky a súd na návrh prokurátora a obhajcu vyhlásenie prijal.

Pokiaľ obžalovaný namieta kvalitu obhajoby je potrebné uviesť, že z nezávislosti advokácie na štáte vyplýva, že vedenie obhajoby je vo svojej podstate záležitosťou medzi obhajcom a obvineným, či už mu bol obhajca pridelený v režime právnej pomoci poskytovanej štátom, alebo si ho platí klient sám. Štátne orgány sú povinné zasiahnuť iba vtedy, ak nedostatky na strane ustanoveného obhajcu sú očividné, alebo ak sú na ne dostatočne upozornené iným spôsobom, pričom to isté platí potom i pre obhajcu zvoleného obvineným. Z relatívnej nezávislosti výkonu advokátskej praxe vyplýva, že štát advokáta neriadi a nenesie zodpovednosť za jeho činy. Zásah súdov do vzťahu medzi obvineným a obhajcom by bol na mieste iba za situácie, že by išlo o očividné, na prvý pohľad zrejmé zlyhanie obhajcu (bližšie napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Tdo/39/2020), čo však nie je prípad prejednávanej veci. Z obsahu spisu je totiž zrejmé, že ustanovený obhajca N. I. F. sa zúčastňoval úkonov trestného konania a na nich aj aktívne vystupoval, pričom v treťom návrhu na povolenie obnovy konania (9Nt/1/2021) odsúdený sám výslovne žiadal, aby mu súd za obhajcu ustanovil N. I. F., čo teda nesvedčí o nespokojnosti odsúdeného s jeho výkonom obhajoby. Za porušenie práva na obhajobu nie je možné považovať ani zvolený spôsob obrany, s ktorým odsúdený pôvodne súhlasil, a teraz s výsledkom zvolenej obrany nie je spokojný.

Je tak zrejmé, že tvrdenia odsúdeného počas konania o jeho návrhu na povolenie obnovy konania nie sú pravdivé a sú vedené len jeho snahou o dosiahnutie pre neho priaznivejšieho výsledku v konaní.

Pokiaľ odsúdený navrhol v konaní o povolenie obnovy konania tiež svedkov J. I. a N. R., ide síce o dôkazy súdu skôr neznáme, ale nie spôsobilé sami osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine ods. 1.. Odsúdený týchto svedkov navrhol vypočuť preto, aby mu dosvedčili, že v čase skutku bol doma. Kde sa odsúdený v čase činu nachádzal však už bolo nepochybne zistené inými dôkazmi vykonanými na hlavnom pojednávaní. Sám odsúdený vo výpovedi 03.08.2010 v zhode s výpoveďou poškodenej potvrdil, že poškodenú dňa 25.07.2010 v blízkosti lesnej cesty asi 1 km za obcou Jurské znásilnil. V súlade s tým tiež vyhlásil na hlavnom pojednávaní, že z tohto zločinu je vinný a ľutuje jeho spáchanie. Vykonanie výsluchov navrhnutých svedkov by bolo teda nadbytočné. Navyiac očakávať, že svedkovia, ktorí počas celého trestného konania a ani počas konaní o povolenie obnovy konania neboli nikým označení ako prítomní skutkového deja či obrany odsúdeného, by po uplynutí 12-tich rokov mohli pamätať priebeh dňa 25.07.2010, nie je reálne.

Je teda potrebné súhlasiť so závermi prvostupňového súdu, že v konaní o návrhu odsúdeného na povolenie obnovy konania neboli zistené žiadne také skutočnosti a dôkazy, ktoré by boli spôsobilé na postup uvedený v § 394 ods. 1 Tr. poriadku, teda na povolenie obnovy konania.

Keďže krajský súd nezistil ani v konaní, ktoré uzneseniu predchádzalo pochybenia, prvostupňový súd postupoval v súlade so zákonom, a preto sťažnosť odsúdeného v zmysle § 193 ods. 1 písm. c) Tr. poriadku ako nedôvodnú jednomyselne zamietol.

Správne sa prvostupňový súd v úradnom zázname vysporiadal aj s námietkou zaujatosti, ktorú odsúdený vzniesol po vyhlásení napadnutého uznesenia. Odsúdený v nej vyjadruje nespokojnosť s napadnutým uznesením, z čoho vyvodzuje zaujatosť zákonného sudcu JUDr. Juraja Fujerika. Keďže podľa § 32 ods. 6 Tr. poriadku sa nekoná o námietke, ktorá nebola vznesená bezodkladne a o námietke, ktorej dôvodom je len procesný postup súdu v konaní, tak správne prvostupňový súd o tejto námietke odsúdeného nekonal, čo uviedol aj v úradnom zázname z 22.10.2021.

jednomyselne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.